

Innehåll

1	Riktlinjer för uppsiktsplikt	3
1.1	Inledning.....	3
1.2	Syfte	3
1.3	Uppsiktsplikt över de kommunala bolagen	3
1.3.1	Bolagsordning och ägardirektiv	3
1.3.2	Bolagets besök hos kommunstyrelsen	4
1.4	Uppsikt över nämndernas verksamhet	4
1.5	Uppsikt över verksamhet enligt avtalssamverkan	5
1.6	Uppsikt över kommunalförbund	5
1.7	Förvaltningens ansvar (kommunchefen)	5

1 Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt

1.1 Inledning

Kommunstyrelsen har till uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt att följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Syftet med *uppsiktsplikten* är att kommunstyrelsen ska övervaka att kommunens verksamhet och angelägenheter bedrivs och utvecklas i enlighet med kommunens styrdokument och beslut samt att lagar och förordningar efterlevs.

Kommunstyrelsen ska, i enlighet med kommunallagen (KL), ha uppsikt över:

- Bolagens verksamhet
- Nämndernas verksamhet
- Verksamhet enligt avtalssamverkan
- Verksamhet i kommunalförbund som kommunen är medlem i

Riktlinjerna omfattar kommunstyrelsen och förvaltningen samt de övriga organ som kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över. Reglerna för prövning av de kommunala bolagens verksamhet finns i 6 kap 9-10 §§ KL.

1.2 Syfte

Syftet med riktlinjerna är att de ska verka som ett stöd för att kunna utöva dels den förstärkta uppsiktsplikten över de kommunala aktiebolagen och även att beskriva hur kommunstyrelsen ska fullgöra den övriga uppsiktsplikten.

1.3 Uppsiktsplikt över de kommunala bolagen

Kommunstyrelsen ska, i årliga beslut för varje kommunalt bolag, pröva om den verksamhet som har bedrivits under föregående år varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (6 kap 10 § KL).

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter kan användas som stöd i prövningen då de behandlar delvis samma saker som kommunstyrelsen ska ha uppsikt över. Kommunstyrelsens prövning sak dock vara kommunalrättslig och har inte främst en ekonomisk inriktning.

1.3.1 Bolagsordning och ägardirektiv

Fullmäktige beslutar om de kommunala bolagens ägardirektiv och bolagsordningar där bolagens kommunala ändamål, det vill säga den kommunala angelägenhet som kommunfullmäktige överlåtit till bolaget att sköta, fastställs.

I ägardirektiven regleras bolagens informationsskyldighet och anges hur bolagen ska hålla kommunstyrelsen uppdaterad om sin verksamhet.

I bolagsordningen anges de kommunala befogenheterna som bolagen ska hålla sig inom. Detta innebär att bolagen ska agera efter samma begränsade villkor som skulle gälla om verksamheten istället hade utförts i den kommunala förvaltningen.

1.3.2 Bolagets besök hos kommunstyrelsen

I samband med att kommunstyrelsen träffar respektive bolag vid årsredovisningen beslutar kommunstyrelsen om respektive bolags verksamhet har bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (se ägardirektiv och bolagsordning).

Bolagen redovisar verksamhet och ekonomi för kommunstyrelsen. Inför besöken i kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ställningstagande ska bolaget årsredovisning ha inkommit till kommunen.

Frågor för att svara på vid besök hos kommunstyrelsen

- Beskriv det kommunala ändamålet med verksamheten (framgår av bolagsordning och ägardirektiv) och redogör för hur väl verksamheten har överensstämmt med det kommunala ändamålet under året
- Viktiga händelser under året
- Ekonomiskt resultat
- Måluppfyllelse
- De närmaste årens utmaningar för bolaget

Frågor för kommunstyrelsen att ta ställning till vid besöket

- Har den verksamhet som bedrivit under föregående år varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna?
- Hur beskrivs det kommunala ändamålet och uppfyllandet av de kommunala befogenheterna i styrdokument?
- Hur beskrivs årets viktiga händelser i delårsrapport och årsredovisning?
- Har annan rapportering skett till kommunstyrelsen under året från bolagen?
- Behöver kommunstyrelsen vidta några åtgärder med anledning av detta?
- Har kommunfullmäktige tagit ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som avser bolagets verksamhet under året?

Om kommunstyrelsen konstaterar att det finns brister är det kommunstyrelsens uppgift att ge kommunfullmäktige ett förslag till beslut i ärendet.

Om kommunstyrelsen bedömer att åtgärdsförslag inte är aktuella skickar kommunstyrelsen beslutet till kommunfullmäktige för kännedom.

1.4 Uppsikt över nämndernas verksamhet

De aktiviteter som redovisas nedan är en plan för hur kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet ska utövas.

Kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet utövas i första hand genom att ta del av:

- Nämndernas tertial-, delårs- och årsrapporter är centrala i bedömning av hur väl nämnden uppfyller sitt grunduppdrag samt den ekonomiska uppföljningen
- Handlingar och protokoll från nämndernas sammanträden

- Nämndernas budget och verksamhetsplaner
- Nämndernas arbete med intern kontroll

1.5 Uppsikt över verksamhet enligt avtalssamverkan

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen rapportera till kommunfullmäktige om vilken avtalssamverkan som kommunen bedriver.

Avtalssamverkan är sådan samverkan där kommunen (genom avtal) överlåtit till en annan kommun att utföra dess arbetsuppgifter eller åtagit sig utföra arbetsuppgifter åt en annan kommun.

Redovisningen av pågående avtalssamverkan görs av kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.

1.6 Uppsikt över kommunalförbund

Kommunstyrelsens uppsikt över eventuella kommunalförbund och samordningsförbund utövas i första hand genom att ta del av:

- Budget- och verksamhetsplan
- Årsredovisning
- Revisorernas granskningsrapport.

1.7 Förvaltningens ansvar (kommunchefen)

Av styrdokumentet ”Instruktion för kommunchef” (KS 2018-0207 § 23) så framgår att kommunchefen ansvarar för att *Leda och samordna arbetet med att fullgöra uppsiktsplikten över all verksamhet i nämnder och Årjängs Bostads AB samt Årjängs Nät AB*

Detta torde innefatta följande:

- redogörelse och förslag till beslut till kommunstyrelsen för respektive bolag skrivs, där en bedömning om verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställa kommunala ändamålet och om den utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna framgår.
- ge förslag till förbättringar vid eventuellt upptäckta brister där kommunstyrelsen behöver besluta eller föreslå fullmäktige att besluta om åtgärd (till exempel ändringar eller kompletteringar i bolagsordningar eller ägardirektiv eller framtagning/uppdatering av styrdokument).